

LINKÖPING KAN BÄTTRE.

**SOCIALDEMOKRATERNA I
LINKÖPINGS FÖRSLAG TILL BUDGET
FÖR 2022.**

Socialdemokraterna

LINKÖPING KAN BÄTTRE

Det finns två sidor av Linköping. Å ena sidan är vi kommunen med det stora universitet, ett välmående näringsliv, låg arbetslöshet och en allmänt hög utbildningsnivå. Samtidigt är segregationen kraftig med stadsdelar där det förekommer öppen narkotikahandel och konflikter som gått så långt att människor skjutits ihjäl. När jag är ute är det också tydligt hur svårt det är att använda sig av svenska för att kunna kommunicera. I andra stadsdelar ligger villatomterna på rad och levnadsstandarderna är höga. Vi har även barnfattigdomen och ska inte glömma den ensamstående undersköterskan som har svårt att få ihop ekonomin.

Ska vi minska ojämlikheten och klassklyftorna måste vi se problemen vi står inför, välfärden och tryggheten behöver stärkas, svenskkunskaperna behöver förbättras, och det snabbt. För att bryta segregationen behövs ett långsiktigt arbete men det är också viktigt att kunna sätta hårt mot hårt när säkerheten hotas och otryggheten ökar. Vår budget fokuserar på både och, och det är just det som är styrkan i socialdemokratisk politik.

Ingen Linköpingsbo har heller i år undgått att påverkas av pandemin, även om konsekvenserna blivit olika för olika personer. Efter en tillfällig nedgång började smittspridningen öka igen, med skärpta restriktioner. Ljuset är ändå att mänskligheten lyckades ta fram ett vaccin redan till årsskiftet 2020/2021. I takt med att östgötarna och världen vaccinerats hoppas jag att vi snart kan lämna pandemin bakom oss. Pandemin har även blottat bristerna inom äldreomsorgen och sjukvården. De höga dödstalen stärkte min övertygelse om att äldreomsorgen ska bygga på fasta anställningar med utbildad personal. Privatiseringarna och upphandlingarna som det borgerliga styret ägnar sig åt måste upphöra.

Även i år gör vi en extra satsning på skolan, för där finns våra barn och unga. Vi behöver komma bort från dagens ojämlika skola, för det är viktigt att barn från olika bakgrunder möts. Det är absurt att aktiebolag tillåts plocka ut så höga vinster de önskar, och att det kan ske på bekostnad av arbetsmiljön och undervisningen.

En annan viktig fråga är klimatförändringarna som blir alltmer påtagliga även för oss i Sverige. Vi behöver räkna med mer extremväder framöver, och ska ta vårt ansvar här i Linköping för att bidra till att vända utvecklingen.

Slutligen får vi inte glömma allt som går bra i Sverige och Linköping. Vi lever i ett fantastiskt land med ett fint välfärdssystem. Linköping är en kommun som har framtiden för sig och det som inte fungerar går att vända.

Kristina Edlund (S), kommunalråd och gruppledare i opposition

Socialdemokraterna
LINKÖPING

VÅR METOD

I vårt budgetförslag för 2022 utgår vi från en metod som baseras på rapporten Orten bortom våldet. Det är ett helhetsgrepp kring att få bort våld och kriminalitet från samhället. Värde av prevention, tidiga insatser och rehabilitering är viktiga. Här finns inga enkla lösningar, strategin kan sammanfattas i sju punkter:

- Stoppa våldet och återerövra det offentliga rummet.
- Se till att skolan fungerar. I synnerhet för de svaga och utsatta grupperna.
- Skapa en offentlig verksamhet som har familjen i vid bemärkelse som utgångspunkt, i stället för att enbart se till individen. Familjen behöver fungera i sin helhet.
- Stöd föräldrarna i föräldraskapet, så att de i sin tur stöttar barnets skolgång och sätter gränser.
- Skapa ett anständigt boende utan social utrensning. I uppdraget ligger också upprustning av den yttre miljön.
- Skapa arbetstillfällen. Föräldrar som arbetar blir förebilder för barnen, arbete är en väg in i samhället.
- Skapa en meningsfull fritid för unga så de inte vistas i osunda miljöer.

PRIORITERADE FRÅGOR

Socialdemokraterna i Linköping har satt ett mål att kommunen inte ska ha något utsatt område 2030. Det är ett övergripande mål som vår budget till stor del är uppbyggd kring.

Att uppnå detta mål kräver ett långvarigt arbete, därför har vi avsatt en markering på 50 miljoner kronor som ska kunna användas under flera års tid riktat mot trygghet.

I det här avsnittet finns även fyra områden som är särskilt prioriterade för oss och som spänner över olika områden och nämnder.

1. NARKOTIKA

Exakt vad narkotikabruket kostar samhället finns inga siffror på, men vi vet att det är ett stort samhällsproblem som orsakar lidande och förstör människoliv. Dessutom går narkotikabruket ner i åldrarna, vilket är oroande.

Narkotikahandeln finansierar en stor del av den kriminalitet och organiserade brottslighet vi behöver trycka tillbaka. Vi vill att kommunen inleder ett samarbete med Polismyndigheten för att sätta upp lokala polisstationer i olika stadsdelar. Det skulle ge polisen betydligt bättre möjligheter att ta emot tips och bygga relationer. Dessutom förekommer öppen narkotikahandel i flera områden i Linköping, vilket sprider otrygghet bland invånarna.

Problemet med narkotika är dock inte isolerat till utsatta områden, utan finns i hela kommunen. Knarkandet på krogen och hemmafester göder kriminella grupper. Utan efterfrågan - ingen verksamhet, därför behöver vi komma åt smugglarna, köparna och säljarna.

Våra satsningar:

- Ökad polisen närvaro genom att kommunen tillsammans med Polismyndigheten upprättar fasta polisstationer i stadsdelar och på mindre orter.
- Finansiering av fler kameror på platser som bestäms i samråd med polisen.
- Införande av satsningen Sluta Skjut, där grovt kriminella får stöd att lämna kriminaliteten.
- Nedbrytning av hur många inom försörjningsstödet som lider av missbruk, och sedan sätta in insatser för att få dem att lämna missbruket.
- Socialsekreterare som jobbar operativt mot narkotika.
- Fler akutboenden för missbrukare.
- Se över ifall vi kan lätta på sekretessreglerna mellan olika förvaltningar i kommunen.
- Kunskaps- och attitydutbildningar genom skolan. Utbildningarna ska omfatta både unga och föräldrar.
- Patrullering av droghundar i skolor och i ungdomslokaler.

- Befogenhet att öppna elevskåp utan att polisen behöver vara med.
- Tvång att lämna urinprov på skolan som lämnas vidare för analys vid misstanke om drogpåverkan.
- Överenskommelse mellan kommun och Polismyndigheten för att uppnå minskat droganvändande bland unga.
- Tillämpning av LVM (Lagen om vård av missbruk) i högre utsträckning.
- Kommunen ska även ta fram en tydlig vårdplan för dem som varit inom LVM och en sammanhängande vård- och omsorgskedja som förhindrar återfall efter genomgången behandling.
- Större kontroll på HVB- och SIS-hem, så att ingen kan fuska med urinprov.

2. MIGRATION

Alla som bor i Sverige ska ha samma möjligheter oavsett ursprung, men den höga migrationen vi tidigare haft har tyvärr lett till att situationen blivit den motsatta. Människor med utländsk bakgrund är mer socioekonomiskt utsatta och hamnar i bostadsområden med sämre skolor och högre kriminalitet. Det är en utveckling som missgynnar alla, oavsett bakgrund. Vi anser att kommunen behöver göra fler insatser obligatoriska för den som är nyanländ i Linköping om vi ska öka chansen till en lyckad integration.

Även om migrationen nu är betydligt lägre till följd av den nya migrationslagen, har vi ett stort antal personer som befinner sig i landet utan tillstånd. Hur många det rör sig om finns inga säkra uppgifter på, men det handlar om stora antal, kanske över 50 000. Linköpings kommun kan göra betydligt mer för att få koll på vilka som bor i vår kommun, och ska bli bättre på att använda de verktyg vi har.

Arbetskraftsinvandring är något vi behöver, men dagens system gynnar lönedumpning och gör att många utnyttjas. Som kommun har vi begränsade möjligheter att påverka lagstiftningen, men vi kan sätta in verktyg för att det ska bli så svårt som möjligt för oseriösa arbetsgivare att utnyttja utländsk arbetskraft.

Vi behöver även få bort olovliga boplatser. Exempel på dessa är tältläger, källare eller förråd som hyrs ut, vilket inte är tillåtet. Oseriösa aktörer inom bland annat byggbranschen utnyttjar människor som bor där, vilket både göder ett parallellsamhälle och de oseriösa företagen

Vi anser att alla kommuner i Sverige ska ta emot asylsökande som beviljats uppehållstillstånd. Det är viktigt att vi tar vårt ansvar och ser till att de som kommer till Linköping kan integreras i samhället.

Våra satsningar:

- Folkräkning i Linköping. Vi behöver veta att de som är skrivna på adresserna i vår kommun bor där, annars riskerar bostäderna att hysa människor som befinner sig i Sverige och Linköping utan tillstånd.
- Ett krav på nyanlända att delta i samhällsinformation för att beviljas försörjningsstöd. Med högre kunskap om hur det svenska samhället fungerar ökar möjligheterna till en god integration.
- Obligatorisk föräldrautbildning i kommunal regi för dem som återförenas med sina barn genom anhöriginvandring. Syftet är att ge föräldrarna bättre förutsättningar att stötta barnet i det svenska samhället.

- Tätare samarbete mellan kommunen och myndigheter för att komma åt oseriösa aktörer som utnyttjar människor genom arbetskraftsinvandring.
- Begränsa asylsökandes möjligheter att bosätta sig i Ryd, Skäggetorp och delar av Berga enligt med det nya undantaget i EBO-lagen. I stället vill vi erbjuda nyinflyttade boendialternativ som gynnar integrationsprocessen.
- En uppsökande verksamhet som inriktar sig på olovliga bosättningar. De ska se till att de som finns tas bort och att nya inte uppstår.

3. VÄLFÄRDSARBETARNAS VILLKOR

Utan alla som varje dag går till jobbet inom välfärdsyrken skulle stora delar av samhället stanna upp. Vi tycker att välfärdsarbetarna förtjänar bättre arbetsmiljö och villkor än vad som är verklighet på många håll idag. Unga väljer bort yrken som exempelvis barnskötare och undersköterska och det råder brist på folk att anställa inom så gott som alla välfärdsyrken.

Som arbetsgivare kan kommunen göra betydligt mer för att locka så många som möjligt att utbilda sig och ta anställning inom våra verksamheter, men då kan vi inte ta några genvägar.

Rätt till heltid

Ofrivillig deltid leder till sämre ekonomi, och sämre pension. Linköpings kommun ska inte vara en arbetsgivare som försätter människor i den situationen och därför ska alla som önskar jobba heltid ha rätt till det.

Ta bort delade turer

Delade turer finns främst inom äldreomsorgen och innebär en flera timmar lång obetald rast. Vi anser att det inte är värdigt ett modernt arbetsliv och många bor för långt från arbetet för att hinna hem under pausen. Därför vill vi avskaffa delade turer.

Ta tillbaka skolstädningen i kommunal regi

För att få bort oseriösa företag och samtidigt förbättra arbetsmiljön inom städningen i skolor och förskolor vill vi att all städning återgår i kommunal regi. Upphandlingar leder till en prispress som spär på fusk och försämrar arbetsvillkoren. Förslaget innebär att städpersonalen skulle bli en del av personalgruppen på skolan/förskolan och ges möjlighet att arbeta på dagtid – istället för tidig morgon och sen kväll. Det innebär ytterligare vuxna som alla känner igen, och som kan bidra till en lugn och trygg miljö i skolans lokaler.

Anställ unga som utbildat sig

Den som bedöms som lämplig samt har godkända betyg ska erbjudas tillsvidareanställning på heltid i kommunen ifall personen utbildat sig till barnskötare eller undersköterska på yrkesprogrammen i gymnasiet. Elever som läser vård- och omsorgsutbildningar på gymnasienivå ska dessutom kunna extrajobba inom kommunens verksamheter på loven.

Ingen ska känna sig hotad på jobbet

Hotfulla situationer och trakasserier är tyvärr något som flera yrkesgrupper drabbas av i varierande omfattning. Det är aldrig acceptabelt, varken ur ett samhällsperspektiv eller när det gäller den enskilda personen. Som arbetsgivare måste kommunen ta detta på allvar och utarbeta rutiner för att medarbetarna ska slippa utsättas för det här.

Våra satsningar:

- Införande av rätt till heltid för alla anställda i Linköpings kommun.
- Avskaffande av delade turer inom hela kommunen
- Successivt återtagande av all städning av kommunens för-, grund- och gymnasieskolor i kommunal regi.
- Garanterad tillgång till arbetskläder inomhus och utomhus inom barnomsorg och övrig omsorg.
- Tillsvidareanställning på heltid för alla som utbildat sig till barnskötare eller undersköterska på Barn- och fritidsprogrammet samt Vård- och omsorgsprogrammet. Under förutsättning att man har godkända betyg och bedöms som lämplig.
- Lov- och sommarjobbgaranti för elever som studerar på vård- och omsorgsutbildningar på gymnasienivå. Under förutsättning att man har godkända betyg och bedöms som lämplig.
- Krav i enlighet med kollektivavtalet gällande anställningsvillkor i upphandlingar.
- Resurser för att använda sig av två personer vid öppning och stängning av förskolor när behov uppstår ur ett trygghetsperspektiv.
- Befintliga barnskötare ska erbjudas möjlighet att utbilda sig på arbetstid via Barnomsorgslyftet.
- En gemensam utbildning för yrkesgrupper som jobbar i socialt utsatta områden, med fokus på särskilda utmaningar som finns där i form av klaner, familjestrukturer med mera.

Våra utredningsuppdrag:

- Utred vilka åtgärder som ska införas för att minska hot och våld mot kommunens medarbetare.

4. VÄLFÄRDSBROTT

Vi behöver minska felaktiga utbetalningar och bekämpa brottslighet riktad mot välfärdssystemen. Uppföljningen av äldreomsorgen i Linköping behöver stärkas, detsamma gäller uppföljningen av företag för personer inom omsorgen för funktionsnedsättning. Tyvärr använder sig vissa av svart arbetskraft eller utför mindre assistans än de får ersättning för. För att få bukt med fusket behöver kommunen göra tydligare upphandlingar med tydligare krav.

Kom åt svartkontrakten

Som Sveriges femte största kommun är Linköping inte förskonat från svarta hyreskontrakt. Förutom att underminera kösystemet till hyresrätterna göder svartkontrakten ett parallellsamhälle där personer som jobbar svart, eller inte har tillstånd att vistas i Sverige, får någonstans att bo. Det har blivit allt mer lukrativt för kriminella nätverk att komma över hyresrätter som de sedan hyr ut. Genom vårt kommunala bostadsbolag och samverkan med privata hyresvärdar kan vi arbeta mer aktivt för att upptäcka svartkontrakten.

Ingen ska utnyttja systemet

Vi är övertygade att majoriteten av alla som erhåller någon form av bidrag i Linköpings kommun har rätt till det, men tyvärr försvinner stora summor på felaktiga grunder genom fusk eller grövre kriminalitet. Kommunen behöver i högre utsträckning kontrollera att välfärdssystemen inte utnyttjas. Den här typen av brottslighet skulle upptäckas i högre grad om vi satsade mer på arbetet. Linköpings kommun ska så långt det är möjligt undvika anhöriganställningar inom vård, omsorg och personlig assistans.

Våra satsningar:

- Kontroller för att upptäcka fusk och bedrägerier inom vård och omsorg, till exempel personlig assistans.
- Uppdrag åt Stångåstaden att aktivt arbeta mot svarta hyreskontrakt. Tillsammans med Socialförvaltningen ska de också arbeta mot att bidrag beviljas på ogiltiga grunder.
- En ny enhet inom socialtjänsten vars inriktning är att arbeta ute på fält och i nära samarbete med kommunen i övrigt för att upptäcka svarta hyreskontrakt.
- Krav på giltigt intyg från fastighetsägaren vid andrahandsuthyrning för den som erhåller ekonomiskt bistånd.

- Fler HVB-hem i kommunal regi samt stärkt uppföljning av placerade barn inom exempelvis HVB- och SIS-hem. Både för att komma åt fusk hos aktörerna och för att skydda de placerade barnen.
- Utökning av antalet utredare hos kommunen som jobbar mot felaktiga utbetalningar inom försörjningsstödet.
- Kännbara viten för företag som bevisligen ertappas med att ägna sig åt lagöverträdelse och fusk i Linköpings kommun. De ska också uteslutas från kommunala upphandlingar.
- Rutinmässiga bakgrundskontroller av personer som är aktuella för förtroendeuppdrag eller anställningar för att förhindra att kriminella tar sig in i politiken och kommunens verksamheter.
- Noggrannare kontroll av de företag som tar emot kommunala praktikanter.

TRYGG OCH JÄMLIK SKOLA MED STÖD NÄR DET BEHÖVS

Socialdemokraterna i Linköpings skolsatsningar bygger kring tre huvudstrategier:

1. TRYGGHET OCH ARBETSRO I SKOLAN OCH FÖRSKOLAN

Att personal och elever känner sig trygga i skolmiljön, och att arbetsro och lugn får råda i undervisningen, är A och O för att kunna uppnå goda resultat i skolan. Vår budget innehåller ett flertal satsningar för att komma till rätta med en utveckling där otrygghet och dålig arbetsmiljö tillåtit breda ut sig. Förutom budgetsatsningar ser vi det som avgörande att personalen i Linköpings skolor omgäende ges tydlig uppbackning i att vidta åtgärder mot mobbning, våld eller annan utsatthet

Stärkt vålds- och drogförebyggande arbete på Linköpings skolor

Vi vill satsa på våldspreventivt arbete i skolan, med fokus på att börja tidigt. En förebild är Botkyrka kommuns arbete med Mentors in Violence Prevention där följeforskning visar kraftigt höjda studieresultat bland elever på skolorna som följer modellen.

Det växande problemet med så kallade uppfostringsresor och elever som inte återkommer till skolan efter sommarlovet visar att vi måste stärka arbetet mot hedersvåld och förtryck i skolan. Vi vill testa att placera socialsekreterare på skolor som bland annat ska jobba med den här typen av problem. Syftet är också att sätta in stöd till barn och familjer med annan typ av problematik i ett tidigt skede.

Ökad trygghet utanför skolor och förskolor

Linköpings skolor drabbas årligen av skadegörelse som kostar miljontals kronor. Allt oftare börjar arbetsdagen med att personal får sopa upp glassplitter eller göra en polisanmälan om skadegörelse. Samma utveckling ser vi tyvärr på förskolor i delar av kommunen, vilket påverkar tryggheten för barnen och arbetsmiljön för personalen. Därför innehåller vår budget en satsning för att kunna bygga ut kamerabevakning kvällar, nätter och helger runt utvalda förskolor och skolor, samt ökad närvaro av trygghetsvårdare i drabbade områden.

Nya skolplatser för att motverka överfulla skolor

Antalet barn och ungar ökar snabbt i Linköping och därmed behovet av nya skolplatser. Prognoserna visar att mellan 2018 och 2035 förväntas antalet barn mellan 6 och 18 år öka med 20 procent eller knappt 4 700 personer. Trångboddheten i kommunens skolor bidrar till en dålig arbetsmiljö och riskerar leda till en otryggare skolmiljö.

<https://skr.se/skr/skolakulturfritid/forskolagrundochgymnasieskola/jamstalldskola/valdsprevention unga.14642.html>

Behoven är som störst i högstadiet och gymnasiet. Därför är det allvarligt att det borgerliga styret har dragit fötterna efter sig i planeringen av Nya Kungsberget. Att planer finns på att använda delar av skoltomten till att bygga kommersiella lokaler ger risk för ytterligare förseningar och är ett stort ekonomiskt risktagande. Vårt förslag är att använda kungsbergstomten till kommunala verksamheter.

Under det borgerliga styret har så gott som inget hänt för att på sikt förbättra platsbristen inom Linköpings grund- och gymnasieskolor. För att ta igen förlorad tid föreslår vi att omedelbart starta arbetet med att bygga två nya högstadieskolor, en i Övre Vasastaden och en på tomten som tidigare var Ånestadsstallet.

Den stora bristen på lokaler inom gymnasieskolan skulle på kort sikt kunna lösas av att Birgittaskolan enbart blir ett gymnasium. Men det kräver en flytt av Komvux och SFI, så kommunen behöver direkt agera för att hitta en bra lösning.

2.STÖD SKA FINNAS NÄR DET BEHÖVS

Ett av skolans stora bekymmer är att man inte lyckas ge stöd till den elev som inte klarar undervisningen i klassen. Lärare uppger att de ofta får till svar att anpassningar ska göras i klassrummet, utan extra stöd i form av speciallärare eller elevassistenter. Följden blir alltför ofta oro i klassen som går ut över den som behöver extra hjälp likväl som klassen i sin helhet. Ibland behöver en elev få stöd i en mindre grupp, därför behöver vi ändra kulturen i skolan och tillskjuta resurser till extra stöd.

Ge alla barn en läsande start

Läsningen bland barn och unga minskar, en utveckling som accelererat i samband med den ökande digitaliseringen i samhället. Samtidigt minskar sorgligt nog Linköpings kommun på ambitionerna när det gäller läsfrämjande insatser i skolan.

Vi föreslår en satsning på läsning i förskolan, skolan och på fritids. Antalet fokusbibliotek ska byggas ut och böcker köpas in så att alla skolor, stora som små, har ett bra utbud av böcker i skolbiblioteket. På fritids ska sökbara medel avsättas för de fritidshem som vill arbeta med särskilda läsprojekt under terminen. Alla förslag om att minska eller lägga ner bokbussen ska skrotas, och verksamheten ska istället utökas.

Tydliga språkrav för att arbeta med barn

Personal med god språkkompetens är A och O, men tyvärr har det blivit vardag med kollegor som har begränsade kunskaper i svenska, där förskolor och fritidshem i vissa delar av kommunen har betydligt färre anställda med svenska som modersmål än i andra områden. Mot bakgrund av detta vill vi införa ett språkrav för dem som arbetar nära barn och unga i Linköpings kommun. Kravet ska ställas vid nyanställningar, samt innebära att redan anställd personal i behov av utbildning får det av arbetsgivaren på ett sätt som inte belastar övrig personal.

Bryt den pedagogiska segregationen

Forskning visar att lärarkompetensen är som högst i skolor med starka elevförutsättningar. Samma tendenser ser vi inom förskolan i Linköping. Genom allt snävare ekonomiska ramar och flera omorganisationer har mycket av det positiva

arbete som gjorts i områden med social utsatthet och med låga svenskkunskaper slagits sönder. Följden har blivit allt sämre förutsättningar att rekrytera behörig personal. Vi vill bygga ut den "Skolsatsning för att förbättra för lärare i skolor med särskilt svåra förutsättningar" som S-regeringen sjösatt till att i Linköping också gälla förskollärare. Vi vill också avsätta medel för att påbörja ett långsiktigt utvecklingsarbete med fokus på språk- och familjestöd inom förskolor och skolor i utsatta stadsdelar med fokus på hela personalgruppen.

Uppvärdera barnskötarnas kompetens

Barnskötarna är en yrkesgrupp som behöver få bättre möjlighet till kompetensutveckling. Vår budget innebär ökade möjligheter för barnskötare att komplettera sin utbildning samt utbilda sig till förskollärare.

Jämlika möjligheter – oavsett vem du är

Vi behöver komma bort från de hårt segregerade skolorna som finns på flera håll. När vi bygger nya grundskolor ska de placeras så elever med olika bakgrund möts. Alla kommunala gymnasieskolor ska också ha både studieförberedande- och yrkesförberedande program. I dag har vi ett skolvalssystem som spär på segregationen, därför föreslår vi en särskild utredning kring hur skolvalssystemet kan förändras.

Det är viktigt att det finns möjlighet att få hjälp efter skoldagens slut. Med läxhjälp, extra stöd i de ämnen man ligger efter i och samverkan med fritidshemmen tar vi ett större ansvar för detta. Vi vill på försök införa sammanhållen skoldag på skolor där det behövs. I upplägget kan bland annat ingå frukost, läsläsning fritidsaktiviteter och samarbete med föreningar och kulturskolan. Skolfrånvaro är en tydlig varningssignal om att saker är på väg att gå snett och vi ser behov av en skärpning i uppföljningen av frånvaron för varje elev, från dag ett.

För skolorna på landsbygden är rekryteringsfrågan ett stort problem. Vi vill därför göra det mer attraktivt för lärare att söka sig till landsbygdsskolor. Vi vet att fritids och fritiden är viktig för att främja läsande, idrottande och sociala relationer. Därför vill vi att så många barn som möjligt går på fritidshem i Linköpings skolor och riktar i vår budget särskilda satsningar mot fritidshemmen. Alla skolor ska även erbjuda avgiftsfri läxhjälp till de elever som önskar eller är i behov av det.

Stöd till elever efter pandemin

Coronapandemin har inneburit en stor omställning för såväl gymnasieskolan som för vuxenutbildningen. Stora kliv togs vad gäller distansundervisning och digitalisering, men de förändrade arbetsformerna innebar också svårigheter. Gymnasieeleverna som tappade under denna tid måste få stöd för att komma ifatt. De som redan lämnat gymnasieskolan måste vid behov få möjlighet att komplettera sina studier på komvux. Komvux- och SFI-elever som påverkats negativt av distansundervisning måste även få tillräckligt stöd.

Elevhälsan behöver mer resurser för att klara sitt uppdrag

När kunskapskraven höjs ökar pressen, och det uppkopplade samhället skapar en social press som är större än någonsin. Många elever mår dåligt. Det kan handla om prestationskrav eller en tuff livssituation. Vi vill att samtliga elever på gymnasiet erbjuds hälsosamtal inklusive samtal med kurator för att förebygga psykisk ohälsa.

3. STÄRKA SKOLANS ROLL I SAMHÄLLET

För att erbjuda en god uppväxt och bra skolgång för alla barn och unga behöver samhällets alla aktörer dra åt samma håll. Även om huvuduppdraget alltid är undervisningen ställer de senaste årens allt rårare samhällsklimat krav på skolan att stärka sitt samarbete med det omgivande samhället. Inom flera delar av den här budgeten återfinns satsningar där skolan är en viktig del, såsom samarbete med polisen för att arbeta drogforebyggande, socialsekreterare i skolan och ett ökat samarbete med föreningslivet för att inspirera till aktivitet i en kultur- eller idrottsförening. Det åligger också skolan att erbjuda möjligheter att prova på arbetslivet.

En tydligare koppling mellan skolan och arbetslivet

Sedan 2011 ger inte yrkesprogrammen längre högskolebehörighet. Många elever har därför valt att läsa ett studieförberedande program, vilket lett till en stor brist på utbildad personal, inte minst inom vård- och omsorg. Vi vill att alla som läser yrkesprogram i Linköping ska kunna få grundläggande högskolebehörighet genom att kurser och scheman anpassas för detta. För att göra yrkesprogrammen till ett naturligt val ska det finnas både yrkesprogram och studieförberedande program på alla skolor.

Sommarjobbgaranti för att ge alla unga en första rad i CV:t

Det svåraste jobbet att få är ofta det första, därför ska Linköpings kommun införa en sommarjobbgaranti för unga mellan årskurs nio på grundskolan och årskurs två på gymnasiet. För elever som läser fyraårigt nationellt program (gymnasiesärskola) är det av särskild vikt att kommunen tryggar APL-platser (arbetsplatsförlagt lärande) och sommarjobb så att de får in en fot på arbetsmarknaden.

Sommarlovskort på Östgötatrafiken

För att underlätta feriearbete och bidra till en rikare fritid på sommaren innehåller vår budget även en satsning på sommarlovsbiljett till alla gymnasieungdomar i kommunen. Biljetten ska kunna användas dagar, kvällar och helger under hela sommarlovet för att träffa vänner, ta sig till badplatsen eller sommarjobbet.

Våra satsningar:

1. Trygghet och arbetsro i förskolan och skolan

- Trygghetssatsning på Linköpings skolor med fokus på våldsförebyggande arbete, tydliga riktlinjer om att personal får ingripa.
- Införa Mentors in Violence Prevention
- Kameror utanför skolbyggnader som utsatts för skadegörelse.
- Socialsekreterare på kommunala skolor där behovet bedöms som störst.
- Kungsbergsskolan ska byggas som skola – inte kommersiella lokaler.
- Omgående planera för grundskolor i gamla Ånestadstallet och i övre Vasastaden.

2. Stöd ska finnas när det behövs

- Återinförande av särskild undervisningsgrupp för att ge elever det stöd de behöver.
- Läsatsning genom att öppna fler fokusbibliotek, inköp av böcker och ökad tillgänglighet till böcker även för elever på landsbygdsskolorna.
- Sökbara medel för fritidshem som vill arbeta med särskilda läsprojekt under terminen.
- Krav i svenska språket för att få jobba med barn i skolans verksamheter.
- Skolsatsning för att förbättra förutsättningarna för personal i skolor och förskolor med särskilt svåra förutsättningar.
- Ett kompetensutvecklingsprogram för barnskötare.
- Utbyggnad av läxhjälp i samarbete med fritids och försök med sammanhållen skoldag.
- Införa hälsosamtal och samtal med kurator för alla elever på gymnasiet.

3. Stärka skolans roll i samhället

- Anpassade scheman för att elever på yrkesprogram också ska kunna läsa kurser som ger högskolebehörighet.
- Studieförberedande- och yrkesförberedande program på alla skolor för att bryta segregation.
- Sommarjobbsgaranti för unga mellan årskurs nio och årskurs två på gymnasiet.
- Säkra APL-platser för gymnasiesärskolan.
- Sommarlovbiljett på Östgötatrafiken för högstadie- och gymnasieungdomar i Linköpings kommun.
- Införande av hembesök som en del av ett intensivare arbete med det kommunala aktivitetsansvaret.

Våra utredningsuppdrag:

- Utvärdera om förändringarna av skolvalsystemet blev så bra som önskat. Under de två år det använts har många varit missnöjda över märkliga skolplaceringar. Samtidigt har segregationen spåtts på.
- Barn- och ungdomsnämnden och bildningsnämnden uppdras att utreda hyressystemet för kommunala skolor för att säkerställa att friskolorna inte överkompenseras.
- Bildningsnämnden uppdras vidta särskilda åtgärder för att säkerställa att elever som genomgått SFI och språkkurser inom vuxenutbildningen lever upp till kursernas kunskapskrav och arbetsmarknadens krav på språkkompetens.
- Utreda hur kommunen kan höja attraktiviteten för lärare att ta jobb i lands- och glesbygdsskolor genom lönesatsningar eller betalning av studielån, exempelvis som försökskommun i ett nationellt perspektiv.

FLER I JOBB FÖR ATT MINSKA KLYFTORNA

Vi står inför två stora utmaningar inom arbetsmarknadspolitiken: Att de som nyligen förlorat jobbet inte ska fastna i arbetslöshet, och att minska långtidsarbetslösheten. Socialdemokraternas budget för Linköpings kommun tar itu med båda utmaningarna. Cirka 3 500 hushåll har ekonomiskt bistånd varav mer än 1 500 haft det i över två år. Förutom dåliga livsvillkor, särskilt för barnen, innebär det en ekonomisk belastning för samhället.

Höjd kvalitet på SFI och Komvux för snabbare etablering

Vi vill att den som genomfört Arbetsförmedlingens etableringsprogram eller SFI-studier ska få en personlig kontakt inom kommunen som bistår med matchning och insatser för att personen ska ta sig vidare in på arbetsmarknaden. Det ska inte gå att vara inskriven på SFI år ut och åt in. Sker inga framsteg ska man bli utskrivna med tydliga krav på annan form av sysselsättning. Här behöver kommunen arbeta aktivt så att personen inte står utan åtgärder och i stället hamnar under långvarigt ekonomiskt bistånd.

Det finns allvarliga problem med vuxenutbildningen i Linköpings kommun. Lärare med bakgrund hos privata utbildningsanordnare vittnar om bristande kvalitet hos flera aktörer som arbetar på uppdrag av kommunen. Det finns anledning att misstänka att ett antal privata aktörer sänkt kraven till en orimligt låg nivå för att så många elever som möjligt ska bli godkända och ge möjlighet till ersättning från kommunen. Följden blir utexaminerade elever med alldeles för låga kunskaper, inte minst i svenska, vilket både arbetsgivare och fackliga organisationer vittnar om. Vi vill ändra på det och införa en uppföljning av kvaliteten värd namnet.

Krav på prestation varvat med stöd

En av få lyckade insatser för att få fler i arbete inom Linköpings kommun de senaste åren är projektet Linkstep som startades i Stångåstadens regi när kommunen leddes av Socialdemokraterna, mandatperioden 2014-2018. Sedan dess har hundratals Linköpingsbor slussats vidare till utbildning och arbete. Den lokala kontakten i bostadsområdet är viktig för att insatserna ska fungera – och därför avsätter vi medel för att bygga ut verksamheten i ytterligare tre stadsdelar.

Många arbetslösa har kompetens och erfarenhet, men saknar längre formell utbildning. Vi vill därför bygga ut lokala jobbspår som innehåller en kombination av utbildning och praktik för att snabbt bli anställningsbar.

Jämfört med liknande kommuner har Linköping hög långtidsarbetslöshet. För att bryta utvecklingen vill vi varva krav på prestation med stöd från samhället. Vi vill bygga vidare på de framgångsrika försök som gjorts med samordnat arbete mellan socialtjänst och jobb- och kunskapsstorget för att ge familjer med försörjningsstöd egen försörjning.

Funktionsnedsättning ska inte vara ett hinder

Mycket fokus hamnar på integrationen av nyanlända, men det finns också andra grupper som svårt att hävda sig på arbetsmarknaden. Kommunen ska därför bli

bättre på att använda den egna verksamheten till att erbjuda funktionsnedsatta ett första jobb, exempelvis i form av en extratjänst. Därför föreslår vi fler skyddade lärlings- och PRAO-platser, varav en del öronmärks åt funktionsnedsatta. Det sker dels genom att återta kommunal verksamhet i egen regi, dels genom att förtydliga kraven vid upphandling så att platsen upplåts åt kommunen.

Våra satsningar:

- Noggrannare uppföljning av alla som lämnar etableringsuppdraget – ingen ska stå utan insatser, utbildning eller arbete när etableringen är slut. Alla nyanlända ska erbjudas personlig kontakt och matchning.
- Tydligare nivågruppering på SFI så att elever med olika förutsättningar kan studera i högsta möjliga takt och med bästa möjliga stöd.
- Tydliga kontroller och uppföljning av utbildningsaktörerna inom SFI för att säkerställa att de håller god kvalitet.
- Utbyggnad av det lyckade projektet Linkstep, som idag finns i Ryd, så att det blir permanent och även etableras i Lambohov, Skäggetorp och Ekholmen.
- Fler skyddade anställningar, lärlings- och PRAO-platser i kommunens regi. Bland annat genom färre upphandlingar.
- Stärkta insatser för att bryta långtidsarbetslösheten, bland annat genom att ta ett helhetsgrepp kring hela familjens situation samt erbjuda meningsfull sysselsättning. Här gäller samarbete mellan olika förvaltningar.
- Uppväxling av arbetet med interna och externa jobbspår som innebär att arbete och studier varvas i en utbildning som är utformad tillsammans med arbetsgivarens lokala behov.
- Tydliga krav i kommunala upphandlingar om att avsätta anställningar för funktionsnedsatta.
- Nya IOP-samarbeten med lokala ideella föreningar för att slussa personer med funktionsnedsättning till lämpliga arbetsplatser.
- Förstärkt uppföljning av resultaten i vuxenutbildningen i Linköpings kommun.

Våra utredningsuppdrag:

- Utredning av potentiella vinster i kvalitet och ekonomi av att bedriva en större andel av vuxenutbildningen i kommunal regi.

BOSTÄDER SOM FLER HAR RÅD MED

Efter nära ett och ett halvt års pandemi har bostaden kommit i fokus på ett nytt vis. Ekonomiskt starka grupper har lättare att hålla social och fysisk distansering medan hushåll med sämre ekonomiska resurser oftare lever i trångboddhet. Eftersom vi har brist på kommunalägd mark vill vi utöka de strategiska markköpen för att få fram bostäder som Linköpingsborna är i behov av. Byggandet i Linköping har inte över tid motsvarat befolkningstillväxten., det som byggts har dessutom varit i en prisklass många Linköpingsbor inte kan efterfråga.

För att bygga mer bostäder som fler kan efterfråga behöver vi ställa större krav på det i markanvisningar av kommunal mark. Vi vill se fler bostäder byggda med investeringsstöd och möjlighet att fördela en del av dem utifrån behov.

Det är också svårt att hitta lämpliga bostäder till rätt pris när man kommit upp i åren vilket i högre grad drabbar äldre kvinnor med låg inkomst. En lösning är delat boende med hyrestak där man har ett eget rum, men sällskapsytor och kök som delas av flera. Vi tror att detta kan öppna upp för nya bostadslösningar som ökar livskvaliteten, service och gemenskap utan att driva upp bostadskostnaden för den enskilde.

Våra satsningar:

- Ökade markköp för att ha få mer rådighet över vad för slags bostäder som byggs.
- Testa ett delat boende med hyrestak för äldre kvinnor.
- En reformerad tomtförmedling som återinförs i kommunal regi. Reservera även mark till småhustomter i alla detaljplaner där det är lämpligt. På så sätt motverkas segregation.
- Typhus med standardiserade bygglovshandlingar som kommunen tar fram med lokala småhusfirmor. Det innebär snabbare handläggning och fasta priser på byggnationerna. De som köper tomt genom kommunen kan på så vis kombinera den med ett prisvärt trähus.
- Krav i kommunal markanvisning om att bygga bostäder med god kvalitet till rimliga priser, oavsett om det är äganderätt eller hyresrätt.
- Fem nya trygghetsboenden som byggs i Vikingstad, Lingham, Sturefors, Ånestad och Ljungsbro. Upphandlingen ska ske på så sätt att hyrorna pressas så mycket som möjligt.

- Uppdra åt Stångåstaden att initiera småhusprojekt på mindre orter.
- Inrätta en ungdomsbostadskö, vilket är en bostadskö enbart för unga.
- Fler sittplatser kring gångstråk och aktivitetsytor, till exempel parkbänkar vid boulevaner.

ETT SAMHÄLLSBYGGGE UTAN OSERIÖSA AKTÖRER

Linköpingsborna ska kunna lita på att det som byggs i kommunen är av god kvalitet, att arbetsplatserna är fria från svart arbetskraft och att företagen konkurrerar med sunda villkor. Vi måste säkerställa att entreprenörer i alla led betalar skatt och avgifter samt att medarbetarna har skäliga löner och rätt arbetstid. Offentliga upphandlingar är ett riskområde för att få in osund konkurrens.

Vi vill skapa en avsiktsförklaring och en ny organisation mellan de kommunala bolagen för att motarbeta oseriösa aktörer och arbetslivskriminalitet. Den ska gälla alla upphandlingar och innefatta fysiska kontroller som utförs av en extern part som finansieras gemensamt.

Vi vill också använda miljö- och hälsolagstiftningen för att få tillträde till verksamheter som är svåra att komma åt. Brott mot miljö- och hälsolagstiftningen är ofta tecken på fler oegentligheter, och genom att kontrollera den har man på andra håll upptäckt exploatering av arbetskraft, miljöfarliga ämnen i nagel- och hårsalonger, ohälsosam hantering av livsmedel med mera.

Våra satsningar:

- En ny organisation som arbetar förebyggande och operativt mot oseriösa aktörer. Fysiska arbetsplatskontroller ska göras oannonserat av en extern aktör för att se till att alla har giltigt ID06-kort, ID-handling och arbetstillstånd. Alla misstankar om oegentligheter ska anmälas i ett nära samarbete med berörda myndigheter. Kännbara viten ska kopplas till brott mot avtalen.
- Ett fysiskt tillsynsarbete mot olagliga verksamheter som utförs av Miljöförvaltningen tillsammans med andra myndigheter, där man använder sig av Miljö- och hälsolagstiftningen.
- Stärkta kontrollerna av huvudentreprenörsansvaret i Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens upphandlingar.

LAG OCH ORDNING

Frågan om trygghet och brottslighet har skjutit i höjden. Även om kriminaliteten i stort inte ökar har uppseendeväckande dåd som skjutningar blivit allt vanligare. Människor drar sig för att gå ut på kvällen i vissa bostadsområden och vi har fått en tystnadskultur där många är rädda för att lämna vittnesmål eller informera myndigheter.

Den bästa brottsbekämpningen sker innan brotten begås. Vi vill se ett tydligt föräldraansvar, god barnomsorg och en grundskola som ger sunda värderingar. Alla ska även kunna ta en gymnasieexamen som leder till arbete eller högre utbildning. Men om inget hjälper behöver samhället sätta ner foten. Att inte vara i skolan är ett allvarligt tecken som ska följas upp av skola och socialtjänst. Föräldrar som inte kommer på möten de blivit kallade till är också en riskfaktor. Vi anser att en omyndig person som gått över till kriminalitet ska vara tvungen att delta i vissa insatser, idag bygger för mycket på frivillighet.

Olika myndigheter samarbeta tätare med polisen. I Södertälje finns kommunanställda som har sin arbetsplats i samma lokaler som Polismyndigheten för att arbeta med ungdomar som begått brott, vilket Linköping borde ta efter.

Inga fler småprojekt

Det viktiga förebyggande arbetet kan inte ske enbart genom småprojekt. Det behöver samordnas och vi vill därför testa CTC-modellen som är ett vetenskapligt grundat system för att skapa goda uppväxtvillkor för barn och unga i hela kommunen. I CTC-arbetet samverkar lokala aktörer inom polis, skola, näringsliv, socialtjänst, civilsamhälle och boende. Målet är att skydda barn och unga från att hamna i kriminella miljöer. Linköpings kommun behöver ta detta samlade grepp för att förebygga otrygghet och kriminalitet.

Våra satsningar:

- En gemensam arbetsplats för kommun- och polisanställda där de olika myndigheterna samarbetar för att förhindra ungdomskriminalitet.
- Fler områdes- och kommunpolisier.
- Myndighetssamverkan mellan kommun och statliga myndigheter. Det leder bland annat till fler omhändertaganden av barn och unga som lever i kriminella miljöer och vräkningar av grovt kriminella.
- Införande av CTC-modellen på lämpligt område/områden i Linköpings kommun. Där ingår att kommunen får i uppdrag att ta fram handlingsplaner utifrån varje stadsdels förutsättningar och behov.

- Mer användning av “mellantvång” som sker utan vårdnadshavarens samtycke när det saknas förutsättningar att besluta om tvångsvård.
- Åker någon fast för rattfylleri ska polisen skicka en signal till regionen och socialtjänsten. På så sätt blir det lättare att fånga upp ytterligare eventuell problematik kring personen.
- Beredskap för att hantera unga som begått allvarliga brott och dömts övervakning med fotboja. Eftersom kommunens socialtjänst involveras i verkställighetsplanen ska kommunen jobba fram en beredskap för de här fallen.

TRYGGHET KOSTAR

Det borgerliga styret har de senaste åren lagt tuffa besparingskrav inom social- och omsorgen i kommunen, samtidigt som behoven ökar. Ska vi ha en socialtjänst värd namnet kostar det. Vi har stora klyftor i Linköping, vilket blir väldigt tydligt i det sociala arbetet. Familjer med svag ekonomi har det tufft på flera sätt och har dessutom svårare att nå stödet som finns.

Ett skyddsnet som håller

Vi tror att socialtjänsten skulle nå fler om verksamheten fanns på plats där människor bor. Stödet behöver finnas även utanför kontorstid, det vill säga på kvällstid och helger. Det områdesbaserade arbetet behöver innefatta olika yrkeskategorier, allt ifrån handläggare med myndighetsansvar till brobyggare och fältare. De behöver arbeta tillsammans med andra aktörer såsom förskolan, skola och familjecentral.

Vikten av tidiga insatser

I förskolan får man ofta en bild av barnets hemförhållanden, därför vill vi lägga in en högre växel i att fånga upp barn i riskmiljöer under förskoletiden, förslagsvis genom områdesbaserad socialtjänst.

Många vuxna behöver även stöd i sin föräldraroll, därför vill vi införa fler föräldrautbildningar, inte minst för att förebygga våld i hemmet.

SES är en digital plattform för att vårdnadshavare som separerar ska se situationen ur barnets perspektiv. SES används idag av Helsingborg, och vi vill även använda det för att underlätta för familjer i Linköping som befinner sig i den här situationen, upplägget bygger på forskning från Köpenhamns universitet och har visat goda resultat.

Stärkt aktivitetsstöd till föreningslivet

Nedstängning, begränsningar och uteblivna aktiviteter har påverkat oss alla, all forskning pekar dessutom på att de som hade det svårast innan pandemin också har drabbats hårdast under pandemin. För den som har haft daglig verksamhet har det dessutom varit stängt under flera månader. Detta innebär att vi har omsorgsskulder att ta igen, vi behöver motivera till aktiviteter. Vi behöver stärka skydd och stöd till dem som varit utan under en längre period. Därför vill vi stärka aktivitetsstödet till föreningslivet.

Våld i nära relation

För att kunna lämna en destruktiv relation behöver man känna en trygghet i att det finns en stabil bostad, helst genom att kunna bo kvar medan förövaren flyttar. Vi vill att kommunen avsätter ett antal akutlägenheter när en familj behöver komma bort från våld i hemmet, samt omfördelar en del av Stångåstadens bosociala kontrakt till kvinnojourerna.

Vi får även signaler om att hemlösheten ökar. Forskning visar att det inte alltid är sjukdom och beroende som leder till hemlöshet, utan att hemlösheten i sig kan leda till sjukdom och beroende. Vi vill därför testa modellen Bostad först där bostaden blir en trygg punkt att utgå ifrån.

Frihet att slippa upphandlas

Den som bor på ett LSS-boende behöver trygghet och kontinuitet, och ska inte behöva upphandlas var fjärde år. Dessutom anser vi att offentliga medel ska gå till verksamheten - inte vinstuttag. Därför vill vi att alla som omfattas av LSS i Linköpings kommun ska ha möjlighet att välja en kommunal utförare som aldrig kommer upphandlas.

Locka fler att ta uppdrag som god man eller förvaltare

Alla som inte kan företräda sig själva har rätt till en god man eller förvaltare. Båda är ideella uppdrag, och det har blivit allt svårare att hitta personer som är villiga att ta sig an dem. Därför vill vi satsa på höjda arvoden för de mest omfattande uppdragen för gode män och förvaltare. Vi vill också stärka rekrytering, information och utbildningen för dessa uppdrag då större hänsyn ska tas till huvudmannens vilja och välbefinnande. I en del fall kan det vara svårt eller olämpligt med en ideell ställföreträdare. Då krävs en professionell god man eller förvaltare, men vi vänder oss emot den privatisering av området som skett i flera kommuner. I stället vill vi att professionella ställföreträdare i egen regi ska finnas.

Våra satsningar:

- Utflyttning av socialtjänsten, så kallad områdesbaserad socialtjänst, till fler kommundelar.
- Socialtjänsten finns naturligt i förskolan och skolan och kan möta familjer med stöd som passar familjen. Det sker förslagsvis genom områdesbaserad socialtjänst.
- Föräldrautbildningar och riktade insatser till familjer i svårigheter.
- Stärkt samarbete mellan olika myndigheter för att kunna sätta in handfasta åtgärder mot hela familjen när en ung person befinner sig i riskzon. Exempelvis genom hembesök av polis och socialtjänst.
- Införande av den digitala plattformen SES som hjälper vårdnadshavare att ta hänsyn till barnets perspektiv vid en separation.
- Fler akutlägenheter och omfördelning av en del av Stångåstadens bosociala kontrakt till kvinnojourerna.

- Införa modellen Bostad först för att minska hemlösheten.
- Höjd ersättning till dem med daglig verksamhet från 10 kronor till 15 kronor per timme.
- Möjlighet att välja en kommunal utförare som aldrig kommer upphandlas för alla som omfattas av LSS.
- Fler LSS-boenden för att möta behoven
- Ökat föreningsbidrag för att kompensera med sociala aktiviteter för dem som varit utan daglig verksamhet.
- Professionalisering av vissa uppdrag som god man eller förvaltare. Verksamheten ska bedrivas i kommunal regi.
- Öppna upp fler HVB-hem i egen regi.

Våra utredningsuppdrag:

- Utreda möjligheten att begära utdrag ur belastningsregistret för personal inom hemtjänst, LSS, vårdboenden och personlig assistans.
- Utreda möjligheten att få till en bo-kvar-garanti hos Stångåstaden för hyresgäster som utsätts för våld i nära relation.

EN MENINGSFULL FRITID FÖR ALLA UNGA

Parallellt med att Linköping växer ökar samtidigt skillnaderna mellan olika kommundelar. Även inom kultur- och fritidsverksamheten syns tecknen på den ökande ojämlikheten.

Fritidsgårdar i hela kommunen

Vi behöver göra en extra satsning på föreningslivet riktat mot unga i utsatta områden för att minska risken att de väljer den kriminella banan. Forskning visar att ungdomar som har en meningsfull fritid klarar skolan bättre, vilket stärker förutsättningarna att gå vidare med ett icke-kriminellt liv.

Vi vill också inleda ett utredningsarbete av hur framtidens ungdomsverksamhet ska se ut eftersom de gamla fritidsgårdarna inte är svaret på dagens behov. Vi socialdemokrater vill utveckla ungdomsverksamheten, både fritidsgårdarna och Ung Puls, se över målgrupperna och åldersspannet.

Få fler att röra på sig

Stillasittandet ökar, särskilt bland barn och unga. Pandemin förstärkte en nedåtgående trend, därför behöver kommunen stötta idrottslivet i att ta sig an denna problematik, men också i den egna verksamheten. Skolan måste hitta nya arbetsätt för att få in mer rörelse före, under och efter skoldagen. Skolgårdarna bör byggas mer rörelsefrämjande så att de blir en resurs både för skoleleverna under skoldagen men också efter skoltid och närboende i området. Det är dags att det idrottspolitiska programmets titel ”Aktiv hela livet” blir verklighet.

Bredda kultur- och aktivitetsutbudet

Starka föreningar och kulturarbetare är viktiga för kommunen, de kreativa näringarna behöver därför mötas av en mer aktiv politik. Linköping behöver fler scener, teatrar och biografer. Kommunen ska ha en aktiv roll i att öka kulturutbudet både genom egen verksamhet, som bibliotek, konsthall, kommunal biografverksamhet men också genom att stötta och bidra till att det fria kulturlivet frodas och utvecklas. Fler barn och unga som idag står långt från Kulturskolan ska få möta och bli en del av verksamheten och satsningen Kulturpuls behöver utökas.

Utveckla Gamla Linköping

Coronapandemin har tydliggjort vikten av att det finns aktiviteter och platser att besöka i närområdet. Det är läge att slå ett slag för Linköping som semester- och hemesterort. Som ett av länets största besöksmål är Gamla Linköping populärt bland både östgötar och turister från andra platser. Vi föreslår en satsning på att utveckla Gamla Linköping och är samtidigt tydliga – entréavgifterna till julmarknaden ska avskaffas.

Våra satsningar:

- Ökad ersättning till fritidshemmen och fritidsgårdarna. Pengarna ska användas till mer personal eller till att genomföra aktiviteter. En permanent ökning av sommarlovspengen för att erbjuda roliga aktiviteter för barn som går på fritids sommartid.
- Resurser för att stärka idrotts- och kulturföreningarna så breddverksamheten når alla. Här ingår ökat föreningsstöd, en satsning på förbättrad lokalsituation för mindre föreningar och ett subventionerat stöd till föreningar att ta stöd av RF Sisu Östergötland. Genomföra gratis prova-på-tillfällen
- Flera av de föreningsdrivna aktiviteter som idag får stöd under skollov ska övergå till att löpa över hela året.
- Stöd föreningslivet i Berga, Skäggetorp, Ryd och Lambohov med lokaler för att det ska kunna växa sig starkare.
- Kommunens ungdomsgårdar kan spela en viktig roll i att förebygga otrygghet, men för att komma dit behöver verksamheten uppdateras. I utsatta stadsdelar behöver ungdomsgårdarna dessutom byggas ut för att svara upp mot de växande sociala behoven, som trångboddhet och behov av läxhjälp. Hela ungdomsverksamheten behöver utredas för att sätta nya mål för framtiden.
- Säkerställa att pengar finns avsatta för barns fritidsaktiviteter i familjer som har försörjningsstöd. Pressa ned medlemsavgifter och göra riktade satsningar för att stärka föreningslivet där det är svagt.
- Mer fritidsverksamhet för ungdomar på småorter. Förstärk uppsökande verksamheter som utför olika aktiviteter på landsbygden och i stadsdelar.
- Satsning inom Kulturskolan på att nå unga i utsatta stadsdelar. Bland annat genom att verksamheten Kulturpuls förstärks så den når fler. Avgiften till Kulturskolan ska differentieras så inkomsten avgör avgiftens storlek.
- Öka ungas rörelse i vardagen genom skola, fritids och föreningsliv. I detta ingår att stärka samarbetet mellan föreningslivet, fritidsverksamheten och skolan så att fler unga hittar till föreningarna och blir kvar där.
- Satsa på skolgårdar och utemiljöer runt Linköpings skolor så de uppmuntrar till mer rörelse för skolelever och de boende i närområdet.

- Avskaffade entréavgifter som kommunens borgerliga styre införde till julmarknaden 2019. Resurser för att påbörja en utveckling av Gamla Linköping med fokus på besöksaktiviteter för barn, unga och familjer.
- Förverkliga flera av de idéer som tidigare utretts kring Kulturskolans framtid, till exempel fler uttrycksformer.
- Stärka folkbildningen genom att öka bidragen till studieförbunden för riktade satsningar mot utsatta stadsdelar.
- Socioekonomiskt differentierade föreningsbidrag för att tillföra extra resurser till föreningar i utsatta och särskilt utsatta områden.
- Arvodering av unga ledare i idrottsföreningar.

Våra utredningsuppdrag:

- Utreda hur Ungdomsverksamheten ska utformas för framtiden så den även fortsättningsvis når breda grupper. Utredningen ska innefatta Ung Puls, LinGo och den ordinarie verksamheten med Ungdomsgårdar som funnits sedan gammalt. Även mötesplatser som Arbis, Skylten, Agora och Berga By ska ingå i utredningen.

BÄTTRE VILLKOR GER BÄTTRE ÄLDREOMSORG

Den enskilt viktigaste faktorn för att få en bra äldreomsorg är att det finns utbildad svensktalande personal med bra arbetsvillkor. Vill vi satsa på äldreomsorgen behöver vi med andra ord satsa på personalen.

Liksom flera andra kommuner har Linköping alltför många timvikarier. Den som rycker in på timmar saknar många gånger rätt till sjukersättning. Timanställningen innebär dessutom svårighet att ta lån och att planera för framtiden. Vi vill avskaffa systemet med timanställningar inom kommunen och istället starta en bemanningspool. All personal som saknar relevant utbildning ska erbjudas arbete på deltid och studier på den andra delen. De som har utbildning ska ha möjlighet att jobba heltid. I båda fallen gäller tillsvidareanställningar.

Äldreomsorgen ska utvecklas tillsammans med yrkesgrupperna genom att skapa ett tillitsbaserat arbetssätt och ett närvarande ledarskap. Det uppnås bäst med max 25 anställda per chef. Cheferna behöver dessutom avlastas vad gäller administrationen.

Vinstintresse ska inte styra

Vår linje är att äldreomsorgen ska drivas i kommunal regi. Det ger en mer stabil långsiktighet, bättre villkor för de anställda och genuin valfrihet för medborgarna. Privata utförare kan användas om de tydligt når upp till de höga kvalitetskrav som Linköpingsborna har rätt att ställa på omsorgen.

All personal ska prata bra svenska

För att den äldre ska få god omsorg är det avgörande att personalen förstår och kan uttrycka sig på svenska. Därför anser vi att det ska finnas ett språkrav för personalen. Det är viktigt för att den äldre kan kommunicera med personalen, att de anhöriga får veta hur dagen varit och att personalen kan kommunicera med varandra. Det ska vara arbetsgivarens ansvar att utbilda den personal som behöver komplettera svenskan. Vi behöver även ta tillvara andra språkkunskaper som finns inom äldreomsorgen för att äldre som inte har svenska som modersmål ska kunna matchas med personal som talar samma språk.

Bryt den ofrivilliga ensamheten

Ofrivillig ensamhet är ett problem bland våra äldre och leder till sämre fysisk och psykisk hälsa. För att komma till rätta med den ofrivilliga ensamheten måste det finnas fler som jobbar i äldreomsorgen. Idag hinner inte personalen med de sociala stunderna och alltför ofta lämnas den äldre på sitt rum. Många undersköterskor vittnar om stressen de upplever när de inte får förutsättningar att möta den äldres verkliga behov.

Vi vill bygga ut antalet träffpunkter och satsa på kulturaktiviteter för äldre i deras närområde. Föreningslivet har en viktig roll. Ett utökat samarbete mellan föreningslivet och kommunen skulle göra det lättare att fånga upp äldre som känner sig ensamma, där informationen om aktiviteterna finns på flera språk för att nå alla.

Socialdemokraterna

LINKÖPING

Avskaffa minutjakten

Undersköterskor inom hemtjänsten har ett alldeles för tajt schema och får jaga tid under arbetsdagen. Tiden hos varje brukare är avsatt i form av minuter, vilket blir oflexibelt, skapar stress för den anställda och äventyrar omsorgen. Äldreomsorgen lämpar sig inte för löpande band-planering.

Ta tillvara digitaliseringens möjligheter

Digitaliseringen ska användas för att göra personalens arbetsuppgifter mer omväxlande och utveckla yrkeskompetensen. För att åstadkomma det krävs att vårdens professioner får påverka både tillämpningar och funktioner.

Våra satsningar:

- En kommunal bemanningspool där vikarier och timavlönade anställs med tillsvidareanställning på 100 procent. De som saknar relevant utbildning ska få studera på halvtid.
- Max 25 anställda per chef.
- Krav på en tydlig grundnivå i svenska språket bland personalen. Det ska sedan vara arbetsgivarens uppdrag att utbilda personal som är i behov av att förbättra svenskan.
- Utbyggda träffpunkter för äldre i varje kommunal del för att minska den ofrivilliga ensamheten.
- Fler anställda undersköterskor, sjuksköterskor, arbetsterapeuter och distriktssköterskor på varje arbetsplats.
- Avskaffa minutjakten inom hemtjänsten.
- All hemtjänst i kommunal regi genom Leanlink.
- Socialsekreterare på plats på enheterna för att kontrollera att den äldre får den planerade omsorgen.

STAD OCH LANDSBYGD SOM HÅLLER IHOP

Hela kommunen ska få ta del av framgångarna vi skördar, men idag koncentreras de flesta satsningar till tätorten Linköping. Vi vill skapa möjligheter att förverkliga idéer även på landsbygden, vilket görs bäst genom att involvera de boende i beslutsprocesserna om hur kommunens resurser ska användas. Hembygdsföreningar och idrottsföreningar kan tillsammans med de boende bli drivande i att hitta lösningar på det som saknas i det egna området.

Som boende på landsbygden ska man kunna påverka sin närmiljö och sin bygds utveckling. Vi tror att många goda idéer skulle kunna genomföras genom en Medborgarbudget. Det innebär att de boende får möjlighet att på egna villkor utveckla sin ort genom att lämna förslag och fatta beslut.

Fler hyresrätter och mötesplatser

Många äldre önskar bo kvar på landsbygden när de inte orkar ha eget hus, och flera unga vill bo på landet utan att ha ekonomiska möjligheter att finansiera ett hus eller en tomt att bygga på. Därför anser vi att kommunen ska bli mer strategisk i sina markköp och hjälpa de mindre orterna att utvecklas med attraktiva boendemiljöer. Vi behöver därför bygga småhus och hyresrätter i utpekade landsbygdsorter.

Utöver bristen på olika boendeformer är det också ofta brist på lokaler för ett aktivt föreningsliv och mötesplatser för unga. Här ser vi att kommunens lokaler på de orter som har kommunal verksamhet, kan användas för fler ändamål under kvällar och helger. Ett annat alternativ kan vara att bygga nya lokaler i samråd med de boende och ortens föreningar.

Fastighetsinventering på landsbygden

Genom att göra en fastighetsinventering på landsbygden kan fastigheter som länge stått tomma komma ut på marknaden igen om ägarna får hjälp i processen. Information om byggemaskaper och bogemenskaper kan fler komma igång att bygga sitt eget hem och samtidigt få stöd i processen av varandra. I de fall det finns kommunal mark i utpekade utvecklingsområden anser vi att vårt kommunala bostadsbolag kan få uppdraget att initiera byggande av småhus i mindre skala.

Våra satsningar:

- Underlätta för företag att etablera sig och utvecklas på landsbygden.
- En medborgarbudget för landsbygden för öka delaktigheten och utveckla landsbygden utifrån de boendes önskemål och villkor.
- En ny landsbygdsgrupp för ökad dialog mellan landsbygd och politik, fortsatt medverkan i Leader Folkungaland.
- Byggnation av småhus och hyresrätter i utpekade landsbygdsorter.

- Användning av kommunens lokaler för fler ändamål under kvällar och helger.
- Förstärkning av servicenoderna på landsbygden.
- Fastighetsinventering på landsbygden för att få ut öde/obebodda fastigheter på bostadsmarknaden.

Våra utredningsuppdrag:

- Se över upphandlingsförfaranden så att fler företag i landsbygd kan vara med och lämna bud

FLER FOSSILFRIA TRANSPORTER

Transportsektorn står för en tredjedel av utsläppen och det nationella miljömålet säger att transportsektorns utsläpp ska minska med 70 procent de närmaste tio åren. En omställning till fossilfria drivmedel kommer inte räcka, därför vill vi öka det kollektiva resandet i Linköping och få fler att välja cykelpendling. Många bilresor skulle kunna göras på cykel. Vi vill bygga ut och förbättra cykelinfrastrukturen i hela kommunen, vilket innefattar stadskärnan, stadsdelar och landsbygd. Med cykelinfrastruktur menar vi cykelbanor, cykelparkeringar, luftpumpar, cykelställ samt framkomlighet vid exempelvis vägar och korsningar.

Vi vill även omvandla ytorna i parkeringshusen till mobilitetshus. Det innebär att husen inte enbart dedikeras för bilparkering, utan också för exempelvis lådcyklar, hyrcykelsystem och hyrbilar under samma tak.

När det gäller landsbygden kan vi inte räkna med att cykel eller kollektivtrafik ska ersätta bilen i någon högre utsträckning, men det behöver bli smidigare att använda fossilfria biltransporter i landsbygdsmiljö. Därför vill vi upprätta en grön bränsleförsörjningsplan för landsbygden.

Både för luftkvalitets och klimatets skull behöver vi prioritera kollektivtrafik i innerstaden och ge mer plats för gående och cyklister. Vi vill skapa smarta och snabba kollektivtrafikstråk så att fler väljer att åka kollektivt. Mätningar visar att andelen skadliga partiklar har ökat i delar av Linköping, vilket inte är försvarbart med tanke på att andelen boende i Linköpings tätort ökar och kan ta skada av det, särskilt barn. Vi vill även införa fria resor i lågtrafik för äldre över 70 år. Dels skulle det bidra till att bryta ensamhet och isolering, men också till att få över fler äldre från biltrafik till kollektivtrafik.

För att minska antalet onödiga resor inom kommunkoncernen vill vi införa en resepolicy om att mötestiden inte får vara kortare än restiden till målet. Pandemin har lärt oss att digitala möten många gånger kan ersätta fysiska möten, vilket vi ska fortsätta dra fördel av när pandemin en dag är över.

Flyget dras med stora miljö- och klimatmässiga problem och behöver också vara en del av omställningen för framtiden. Eftersom Linköping är "flygets huvudstad" med flera högteknologiska företag och bränsle- och biogasforskning, vill vi lägga ett utredningsuppdrag om att börja titta på vad vi kan bidra med i teknikutvecklingen för att i framtiden få ett fossilfritt flyg.

Våra satsningar:

- Utbyggnad och förbättring av cykelinfrastrukturen, d.v.s. cykelbanor, luftpumpar, parkeringar och cykelställ, i hela kommunen.
- En bränsleförsörjningsplan för att säkerställa möjligheten till fossilfri tankning/laddning på landsbygden.
- Omvandling av ytorna i parkeringshusen till att bli mobilitetshus, där det också finns plats för exempelvis cyklar, hyrcykelsystem och hyrbilar.
- Fri kollektivtrafik för äldre över 70 år. De fria turerna ska gälla under lågtrafik.
- Ny resepolicy för kommunkoncernen om att mötestiden inte får vara kortare än restiden till målet.
- Samdistribution av varor som fraktas in i innerstaden för att minska antalet transporter.

Våra utredningsuppdrag:

- Verka för att Linköping som flyghuvudstad initierar en innovationsmiljö för fossilfritt flyg.
- Utred hur vi kan skapa smarta och snabba kollektivtrafikstråk för resor med buss.

UPPHANDLINGAR SOM ETT VERKTYG I KLIMATOMSTÄLLNINGEN

Upphandlingar är ett bra verktyg för att uppnå största möjliga miljö- och klimatnytta. Vi vill styra de kommunala upphandlingarna åt att prioritera lokalproducerade varor med lågt klimatavtryck. Alla upphandlingar som görs i Linköpings kommun ska ha ett tydligt fokus på att minska transporter. Vi vill också stoppa produkter i upphandlingar som inte kan återvinnas eller återbrukas. Med anledning av detta bör stora inköp kombineras med en livscykelanalys av produkterna för att säkerställa att produkterna kan återbrukas och återvinnas.

Våra satsningar:

- Stopp för inköp av produkter i upphandlingar som inte kan återvinnas eller återbrukas - målet bör vara att en produkt ska kunna ta minst två steg i avfallstrappan före förbränning/deponi.
- Tydligt lokalt fokus vid upphandlingar för att minska transporter och främja lokalt producerade produkter och tjänster.
- Livscykelanalys av produkter vid större inköp i kommunala upphandlingar för att säkerställa att produkterna kan återvinnas eller återbrukas så vi inte får oönskat avfall.

ÖKAD SJÄLVFÖRSÖRJNING AV LIVSMEDEL

I ett förändrat klimat behöver vi odla mer av livsmedlen i närmiljön. Att odla i koloniområden eller odlingslotter bidrar också till social hållbarhet och trygghet. Intresset för odling ökar, därför vill vi skapa fler koloniområden, odlingslotter och andra platser där den enskildes ekonomi inte avgör om man kan vara delaktig. Kommunen ska också planera fruktlundar i alla bostadsområden, vilket inte minst är viktigt ur ett socioekonomiskt perspektiv. Vi vill också att det ska planeras in bostadsnära odling när kommunen tar fram nya detaljplaner.

Runt om i kommunen finns små livsmedelsproducenter som odlar mat och har köttproduktion i mindre skala. Tillsammans med Tekniska verken ska vi skapa en hållbar kommun där biogasproduktionen ger ekogödsel som kan användas i jordbruket för att bilda ett kretslopp från jord till bord och tillbaka. Här kan kommunen också uppmuntra initiativ för småföretagare och kooperativa lösningar för livsmedelsproducenter så de blir mer livskraftiga och bidrar till ökad självförsörjning. Lösningar som andelsjordbruk kan skapa positiva möjligheter för en grupp småbrukare som annars har svårt att konkurrera med större jordbruk.

Våra satsningar:

- Ett nytt koloniområde med såväl odlings- som kolonilotter.
- Bostadsnära odling i nya detaljplaner.
- Fler fruktlundar i olika bostadsområden.
- Ökad självförsörjning av drivmedel och energi genom att stödja och utveckla nya tekniska möjligheter inom dessa områden lokalt.
- Ett uppdrag åt Vreta Kluster att arbeta med mindre livsmedelsproducenter för öka självförsörjningen i Linköpings kommun.
- Uppmuntra initiativ för småföretagare och kooperativa lösningar för livsmedelsproduktion, så de blir mer livskraftiga och bidrar till ökad självförsörjning.

ÅTERVINNING OCH ÅTERBRUK

Vi vill att Linköpingsborna ska känna att det är enkelt att bidra till klimatomställningen i vardagen. För att tära mindre på jordens resurser behöver vi behålla de befintliga resurserna i bruk så länge det går, det handlar om att omdesigna, renovera, reparera och återbruka saker vi använder. Människor kommer även i framtiden vilja shoppa, men det måste ske med resurserna vi redan har. En smart lösning är att placera företag i närheten av återvinningscentralen, därför vill vi bygga en galleria med återbruksföretag. Det finns många företag, ofta ideella, som arbetar med att sälja saker andra lämnat bort. Det går att ta detta ett steg längre genom att ge gamla saker kan få nytt liv genom reparation och upcykling. Man gör helt enkelt nya produkter av gamla så de får ett nytt användningsområde.

Delningsekonomi är ett ord som väcker frågor, men om man tänker sig ett bibliotek med böcker klarnar bilden för de flesta. Vi vill utvidga den här modellen till att omfatta mycket mer än böcker, till exempel sportutrustning, leksaker för barn, elektronik och verktyg. Här kan kommunen stötta upp med personal i arbetsmarknadssatsningar och genom lokaler som delas med annan kommunal verksamhet.

Våra satsningar:

- En återbruksgalleria i anslutning till en återvinningscentral.
- Stöttning av initiativtagare inom delningsekonomi, till exempel klädbibliotek. Genom att bistå med lokaler eller personal i arbetsmarknadssatsningar.

Våra utredningsuppdrag:

- Vi vill utreda hur kommunen kan stötta gröna företag som arbetar med cirkulär ekonomi och delningstjänster.

FOSSILFRI ENERGI OCH KLIMATANPASSNING

Enligt den senaste rapporten från IPCC kommer vi passera 1,5-gradersmålet inom 10-20 år. Vi behöver göra stora insatser för att det ska stanna där. I alla led som kräver användning av fossila bränslen behövs en omställning för att minska utsläppen samtidigt som vi behöver använda mer fossilfri energi.

Säkra vattenkvalitén i sjöar och åar

IPCC understryker i sin senaste rapport att vi måste vara beredda på att regnmängderna kommer öka, även i intensitet. Vi får också bereda oss på längre torrperioder vilket kan leda till sinande grundvattentäkter och sämre vattenkvalitet i ytvattentäkter med ökade bakteriehalter och algbloomning i perioder. Det kommer därför vara av största vikt att vi har en god vattenkvalitet i våra sjöar och åar samt att vi är restriktiva med de typer av verksamheter som kan riskera grundvattentäkterna i kommunen. Därför bör kommunen göra en riskbedömning av vilka grundvattenstörande verksamheter som eventuellt finns i Linköping, det kan till exempel handla om utvinning av berggrundsmaterial. Med ökade regnmängder och skyfall behöver vi också ha en beredskap för översvämningar med stora ekonomiska skador till följd. Kommunens VA-nät måste riskbedömas och en kartläggning av riskområden ske. En handlingsplan för att hantera extrema skyfall med tydlig ansvarsfördelning mellan kommunens olika förvaltningar och bolag bör tas fram.

Gemensam kraftsamling för förnybar energi

Bäst resultat får vi om de kommunala bolagen och förvaltningarna jobbar gemensamt för att nå klimatmålen i stället för att jobba isolerat var för sig. Kommunkoncernen bör ha en gemensam åtgärdslista för att nå klimatmålen. Enligt den senaste IPCC-rapporten behöver vi göra enorma investeringar på förnybar energi, och för Linköpings del är de kommunala bolagen viktiga aktörer i en sådan omställning. Därför vill vi att de kommunala tar fram en gemensam strategi för att öka produktionen av närproducerad el, exempelvis genom solpaneler på kommunens byggnader. De kommunala bolagen ska också ta fram en gemensam strategi för att uppnå hundra procent förnybar energi, förnybar fastighetsuppvärmning och elproduktion för drift av kommunala fastigheter.

Klimatarbete på stadsdelsnivå

I takt med att samhället växer har vi möjlighet att redan från start ta med klimatsmarta val i samhällsplaneringen. Utbyggnad av laddinfrastruktur är ett exempel liksom solpaneler på tak och fasader. Stärkt klimathänsyn i fysisk planering kan också handla om hur vi hanterar fastigheter som ska rivs eller renoveras. Långt mer byggmaterial kan återbrukas än vad som görs idag och här krävs samarbete med byggsektorn för att hitta lösningar.

I våra befintliga stadsdelar kan vi ta fram energiplaner för klimatomställning och lyfta stadsdel för stadsdel i klimatarbetet. För stadsdelar som nyligen vuxit fram behövs en utvärdering där vi också följer upp den fysiska planeringen utifrån ett klimatperspektiv. Har vi med de senaste 8-10 årens klimatmål nått dit vi skulle i våra stadsdelar?

Omställningen av godstrafik till järnväg är oerhört viktig och vi vill på alla sätt se till att snabbare genomföra utbyggnationen av stambanor, och särskilt Ostlänken, för att detta ska bli möjligt. Tåg är ett transporteffektivt och klimatsmart alternativ.

Våra satsningar:

- En riskbedömning av grundvattenstörande verksamheter för att framtidssäkra vattentillgången inom kommunen.
- En gemensam åtgärdslista inom kommunkoncernen för att nå klimatmålen - inte varje förvaltning för sig.
- En gemensam strategi för alla kommunala bolag för att öka produktionen av närproducerad el, till exempel solpaneler på byggnader.
- En gemensam strategi för de kommunala bolagen för att uppnå hundra procent förnybar energi.
- Energiplaner för effektiv klimatomställning inom stadsdelar, där vi arbetar integrerat med energi, transporter och markanvändning.
- Uppföljning av den fysiska planeringen av olika kommundelar utifrån ett klimatperspektiv. Har vi med de senaste 8-10 årens klimatmål uppnåtts i våra stadsdelar?
- En gemensam strategi för de kommunala bolagen att bygga ut och säkra framtida laddinfrastruktur för fordon.

Våra utredningsuppdrag:

- Utreda möjligheterna för solcellsparkering på landsbygden
- Utreda vilka kommande detaljplaner som lämpar sig för ett kulvertsystem där vatten, sopsug, el, fiber och annat kan läggas gemensamt under mark. Hitta lösningar med Tekniska verken för att förverkliga detta.

SOCIALDEMOKRATERNAS FÖRSLAG TILL FÖRÄNDRINGAR AV NÄMNDERNAS ANSVAR

Belopp tkr	Alliansens förändringar i budget 2022	Socialdemokraternas borttag av besparingar	Socialdemokraternas satsningar utöver Alliansens budget	Summa Socialdemokraternas förändring per nämnd
Kommunfullmäktige	1 100		0	1 100
Kommunstyrelsen	35 200		30 000	65 200
Överförmyndarnämnden	1 900		500	2 400
Valnämnden	1 020		0	1 020
Äldrenämnden	-43 500	55 000	37 000	48 500
Social- och omsorgsnämnden	52 900		32 500	85 400
Barn- och ungdomsnämnden	34 300		95 000	129 300
Bildningsnämnden	10 800		38 000	48 800
Kultur- och fritidsnämnden	8 380		22 000	30 380
Arbetsmarknadsnämnden	22 700		20 000	42 700
Samhällsbyggnadsnämnden	6 500		27 500	34 000
Bygg- och miljönämnden	400		2 500	2 900
Summa	131 700	55 000	305 000	491 700
Finansiering				
Belopp som ingår i Alliansens budgetförslag				131 700
Ökad utdelning från Stadshus				320 000
Ianspråktagande av resursmedel				40 000
			Summa	491 700

SATSNINGAR UTÖVER ALLIANSENS BUDGET

Kommunstyrelsen	
Narkotika	15 000 000 kr
Välfärdsarbetarnas villkor	15 000 000 kr
	30 000 000 kr
Social- och omsorg	
Ett skyddsnät som håller	10 000 000 kr
Vikten av tidiga insatser	8 000 000 kr
Stärkt aktivitetsstöd till föreningslivet	1 000 000 kr
Våld i nära relation	1 500 000 kr
Frihet att slippa upphandlas	12 000 000 kr
Locka fler att ta uppdrag som god man eller förvaltare	2 500 000 kr
	35 000 000 kr
Äldre - Bättre villkor ger bättre äldreomsorg	
Vinstintresse ska inte styra	25 500 000 kr
All personal ska prata bra svenska	2 500 000 kr
Bryt den ofrivilliga ensamheten	9 000 000 kr
	37 000 000 kr
Samhällsbyggnad	
Samhällsbygge utan oseriösa aktörer	2 500 000 kr
Stad och land som håller ihop	6 500 000 kr
Fler fossilfria transporter	11 500 000 kr
Fossilfri energi- och klimatanpassning	2 500 000 kr
Bostäder som fler har råd med	5 000 000 kr
Ökad självförsörjning av livsmedel	2 000 000 kr
	30 000 000 kr
Skolan	
Trygghet och arbetsro i förskolan och skolan	15 000 000 kr
Stöd ska finnas när det behövs	76 000 000 kr
Stärka skolans roll i samhället	9 000 000 kr
– Stopp för besparing i förskolan	25 000 000 kr
	125 000 000 kr

Kultur och fritid	
Fritidsverksamhet i hela kommunen	8 000 000 kr
Få fler att röra på sig	4 000 000 kr
Breddat kultur- och aktivitetsutbud	7 000 000 kr
Utveckla Gamla Linköping	3 000 000 kr
	22 000 000 kr
Arbetsmarknad	
Höjd kvalitet på SFI och Komvux för snabbare etablering	8 000 000 kr
Krav på prestation varvat med stöd	10 000 000 kr
Insatser för att bryta långtidsarbetslöshet	5 000 000 kr
Funktionsnedsättning ska inte vara ett hinder	5 000 000 kr
	28 000 000 kr

RESULTATRÄKNING BUDGET 2022

Belopp, mnkr	Alliansens förslag Budget 2022	Socialdemokraternas satsningar utöver Alliansens budget	Socialdemokraternas förslag budget 2022
Verksamhetens intäkter	2 000		2 000
Verksamhetens kostnader	-11 542	-320	-11 862
Avskrivningar	-238		-238
Verksamhetens nettokostnader	-9 780	-320	-10 100
Skatteintäkter	8 111		8 111
Generella statsbidrag och utjämning	1 052		1 052
Kommunal fastighetsavgift	290		290
Summa skatteintäkter o utjämning	9 453	0	9 453
Verksamhetens resultat	-327	-320	-647
Finansiella intäkter	432	320	752
Finansiella kostnader	-105		-105
Jämförelsestörande finansiell poster			
Finansnetto	327	320	647
Resultat efter finansiella poster	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	0	0	0

